Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2026/4648

23.9.2026.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas rezolūcija

EESK ieteikumi par reformu un investīciju priekšlikumiem, kas formulēti Eiropas pusgada 2025.–2026. gada ciklā

(C/2026/4648)

Ziņotāji: ***Gonçalo LOBO XAVIER***
Andrea MONE
Luca JAHIER

Juridiskais pamats	Reglamenta 52. panta 4. punkts
Pieņemts plenārsesijā	18.6.2026.
Plenārsesija Nr.	606
Balsojuma rezultāts (par/pret/atturas)	175/3/0

1. Ievads

1.1. Šī rezolūcija kopā ar informatīvo ziņojumu ([1]) un tā detalizēto pielikumu ([2]) ir daļa no dokumentu kopuma un turpinājums EESK grupas "Eiropas pusgads" (ESG) darbam, kas tika veikts ar mērķi apspriesties ar ES dalībvalstu ekonomikas un sociālo lietu padomēm, sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām par nozīmīgākajiem Eiropas pusgada jautājumiem. Informatīvajā ziņojumā ([3]) ir apkopoti 27 dalībvalstu sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju viedokļi par valstu reformu un investīciju priekšlikumiem un to īstenošanu (2025.–2026. gada Eiropas pusgada ciklā) ([4]); šī rezolūcija papildina ziņojumu, sniedzot EESK politikas ieteikumus, secinājumus un politikas priekšlikumus, pamatojoties uz ziņojumā izklāstītajiem apspriešanās ar ieinteresētajām personām rezultātiem.

1.2. Ar šo pasākumu tiek turpināts darbs, ko EESK pēdējo gadu laikā ir veikusi, lai veicinātu līdzdalīgāku Eiropas pusgadu un ekonomikas pārvaldības sistēmu, paredzot lielāku līdzatbildību valstu līmenī un sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju ciešāku iesaisti. Plaša līdzdalība atbalsta uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu un demokrātisko leģitimitāti un paplašina sabiedrības atbalstu transformatīvām rīcībpolitikām un sistēmiskām pārmaiņām.

2. EESK ieteikumi par reformu un investīciju priekšlikumiem, kas formulēti Eiropas pusgada 2025.–2026. gada ciklā

EESK

2.1. atkārtoti norāda uz **ieteikumiem**, ko tā sniegusi atzinumos par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) ([5]), rudens paketi ([6]) un Snieguma regulu ([7]);

([1]) ES dalībvalstu organizētas pilsoniskās sabiedrības viedoklis par valstu reformu un investīciju priekšlikumiem un to īstenošanu (2025.–2026. gada Eiropas pusgada cikls).
([2]) Pielikums.
([3]) Grupa "Eiropas pusgads" laikposmā no 2026. gada janvāra līdz martam apkopoja minēto ieinteresēto personu viedokļus, izmantojot aptaujas anketu un apmeklējot piecas valstis.
([4]) Aptaujas anketa ietvēra 10 jautājumus, kas bija sagrupēti četros galvenajos tematos: 1) reformu un investīciju pasākumi dalībvalstīs, it īpaši tie, kas balstīti uz 2025. gada konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem, un to īstenošana; 2) nacionālo atveseļošanas un noturības plānu īstenošanas pabeigšana; 3) valstu vidēja termiņa fiskālo un strukturālo plānu īstenošana un uzraudzība; 4) saikne starp daudzgadu finanšu shēmu un Eiropas pusgadu.
([5]) *Ceļā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu* (OV C, C/2025/3202, 2.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3202/oj), un *Daudzgadu finanšu shēma 2028.–2034. gadam* (OV C, C/2026/1974, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1974/oj).
([6]) *2025. gada Eiropas pusgads – rudens pakete* (OV C, C/2025/2019, 30.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2019/oj), un *Papildu apsvērumi saistībā ar Eiropas pusgada turpmāko virzību 2025. gadā* (OV C, C/2026/10, 16.1.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/10/oj).
([7]) ES budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvars, tiek gatavots.

2.2. uzsver **galvenos konstatējumus**: konkrētām valstīm adresētie ieteikumi (KVAI) noteikti ir atbilstīgi, bet sociālā dimensija nav pietiekami novērtēta. Atveseļošanas un noturības mehānismam (ANM) bija stratēģiska vērtība, taču tas ir jāskata pandēmijas kontekstā, un kopumā mehānisms ir izrādījies pārāk sarežģīts un pārmērīgi centralizēts, kā arī īstenots pārāk lielā steigā. Saikne starp DFS un Eiropas pusgadu varētu palielināt ES pievienoto vērtību, tomēr tā lielā mērā ir atkarīga no demokrātijas, subsidiaritātes un sociālā līdzsvara aizsardzības pasākumiem. EESK uzskata, ka svarīgākais ir tas, ka sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistei joprojām nav ietekmes un tā ir tikai procedūra. Turklāt joprojām ir nepilnības vispārējā īstenošanā, tāpēc EESK aicina vairāk pievērsties izpildes spējai, administratīvajai efektivitātei un izmērāmiem rezultātiem;

2.3. apstiprina, ka ES nākotne ir atkarīga no dinamiskas un spēcīgas **saiknes starp tās četriem kapitāla veidiem** (ekonomisko kapitālu, cilvēkkapitālu, sociālo un vides kapitālu), kurā pastiprināti pievēršas ilgtspējīgas konkurētspējas uzlabošanai, kas ir stingri nostiprināta Līguma par Eiropas Savienību 3. pantā, zaļajā kursā un Eiropas sociālo tiesību pīlārā. EESK aicina Komisiju savstarpēji savienot minētos četrus kapitāla veidus un pievērsties nevis tikai **izaugsmei, kas vērsta uz IKP** (saskaņā ar Kopīgā pētniecības centra ieteikumu ([8])), bet arī pieņemt drošības modeli, ko nosaka ekonomikas noturība, sociālā kohēzija un vidiskā ilgtspēja. **Vienotā tirgus īstenošana**, pievēršot **īpašu uzmanību kapitāla tirgu savienībai**, ir pilnībā jāintegrē Eiropas pusgadā un KVAI līdztekus politiskajai pārskatatbildībai par vienotā tirgus noteikumu izpildi;

2.4. uzskata: lai, veidojot savstarpēju saikni starp Eiropas pusgadu un DFS, panāktu patiesas Eiropas pievienotās vērtības īstenošanu, ir ļoti svarīgi **atraisīt ES potenciālu, vienlaikus saglabājot elastību, subsidiaritāti un daudzlīmeņu pārvaldību**. Tomēr EESK stingri noraida represīvu makroekonomisko nosacījumu loģiku un iesaka izveidot pozitīvu stimulu struktūru, kurā Eiropas pusgada ietvaros tiktu konstatētas stratēģiskas vājās vietas un DFS sniegtu mērķorientētu atbalstu to novēršanai. EESK atzīst arvien lielāko aizsardzības noturības un gatavības nozīmi un aicina izveidot normatīvo vidi, kas nodrošina juridisko noteiktību un atbalstu investīciju mobilizēšanai ES koordinētās spējās nolūkā uzlabot produktivitāti, konkurētspēju, ekonomikas izaugsmi, kohēziju, noturību un stratēģisko autonomiju;

2.5. iesaka **mācīties no iepriekšējās pieredzes** (jo īpaši ņemot vērā nepilnības ANM īstenošanā) un nodrošināt, ka DFS struktūrā tiek saglabāti ES sociālie mērķi un daudzlīmeņu pārvaldība. Lai nodrošinātu ES stratēģisko mērķu ilgtermiņa ilgtspēju un tās ekonomikas noturību, būtu jāizveido fiskālā telpa, lai sasniegtu ES kopīgos sociālos mērķus un it īpaši sniegtu ieguldījumu Eiropas Komisijas nesen izveidotajā Sociālo ieguldījumu centrā;

2.6. īpaši uzsver, ka **KVAI bieži netiek pietiekami novērtēti sociālie jautājumi**, un sociālo KVAI īstenošanas līmenis vēsturiski ir bijis nepietiekams, neefektīvs vai īstenošana pat nav sākta. Šā iemesla dēļ EESK ar interesi seko līdzi sociālās konverģences sistēmai un turpinās uzraudzīt tās faktisko ietekmi uz ES ekonomikas un sociālās politikas koordinācijas vispārējo ciklu. EESK uzskata, ka tikmēr, kamēr konstatētās problēmas netiks atrisinātas, valdības rīcība būs jānosaka par obligātu un jāpastiprina, lai aktivizētu nepieciešamo dinamiku valstu līmenī nolūkā paātrināt reformu izstrādi, īstenošanu un ieviešanu, kā arī to demokrātisku novērtēšanu;

2.7. pauž stingru pārliecību, ka minētā mērķa sasniegšanas nolūkā ES ir **jāizstrādā stabilāks sadarbības satvars**, kurā tiek atalgoti rezultāti un sniegums, nodrošinot mērķorientētu tehnisko palīdzību un elastīgumu attiecībā uz līdzfinansējumu, ņemot vērā valstu un reģionālā konteksta īpatnības;

([8]) *Beyond GDP: delivering sustainable and inclusive wellbeing* – Kopīgais pētniecības centrs.

2.8. tāpēc iesaka **pastiprināt sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaisti** (lai pakāpeniski pastiprinātu partnerības principu virzībā uz DFS pārvaldības un Eiropas pusgada konverģenci), **pārveidojot to no kvaziprocedūras prasības par būtisku politikas panākumu atslēgu**, balstoties uz ieinteresēto personu iesaistes obligātu novērtējumu visā politikas ciklā, kā arī uz administratīvā un regulatīvā sloga – kas uzlikts ne tikai Eiropas Komisijas dienestiem, bet arī publiskā sektora iestādēm, uzņēmumiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām – patiesu vienkāršošanu un proporcionalitātes nodrošināšanu;

2.9. aicina Komisiju **uzlabot Eiropas pusgadā ietverto informēšanas un apspriešanās procesu kvalitāti un termiņus**. Tas nozīmē investēt pilsoniskā un sociālā dialoga spēju veidošanā, stiprināt apspriešanās procesu un uzlabot to grafiku, nodrošināt labāku piekļuvi pārredzamiem un salīdzināmiem datiem un izveidot Eiropas kodeksu, kurā būtu izklāstīts, kā rīkot apspriešanās Eiropas pusgada ietvaros un kā izstrādāt un īstenot valstu plānus saskaņā ar valstu praksi un sociālā dialoga sistēmām;

2.10. tādēļ aicina **ieviest obligātu partnerības kvalitātes un ietekmes novērtējumu**. Būtu jāizvērtē ne tikai tas, vai ir notikusi apspriešanās ar partneriem, bet arī tas, cik lielā mērā to ieguldījums ir palīdzējis izveidot galīgās darbības programmas. Līdztekus minētajiem pasākumiem **ir pašos pamatos jāvienkāršo īstenošanas mehānismi**, ko veic kopā ar vadošajām iestādēm, reģionālajām struktūrām, sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai nodrošinātu, ka revīzijas un uzraudzības sistēmas ir samērīgas un atbilst dalītas pārvaldības principam, neradot pārmērīgu birokrātisku dublēšanos.

Briselē, 2026. gada 18. jūnijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Séamus BOLAND